

A Szegedi Ítéltábla a dr. Budai Anikó ügyvéd által képviselt felperesnek - a Kolozsvári és Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kolozsvári Renátó) által képviselt **alperes neve** 6720 Szeged, Somogyi Béla u. 19. szám alatti székhelyű alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb követelés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. április 28. napján kelt 20.P.20.005/2015/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben és akként változtatja meg**, hogy kötelezi az alperest, hogy a **(autó forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú Seat Cordoba típusú személygépkocsi törzskönyvét 15 napon belül adja ki a felperesnek.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9500 (kilencezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 56 000 (ötvenhatezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből a felperes 8000 (nyolcezer) Ft-ot, az alperes 48 000 (negyvennyolcezer) Ft-ot köteles megfizetni az állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak.

I N D O K O L Á S

A felperes és az alperes jogelőde, a **(L.)** Finanszírozási Zrt. 2008. július 29. napján **(szerződés száma)** megjelölésű fogyasztói kölcsönszerződést kötött egymással, amely alapján az alperesi jogelőd 2 149 000 Ft összegű kölcsönt folyósított a felperes részére az **(autó forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú Seat Cordoba típusú személygépkocsi vételárának finanszírozása céljából. A felek 2008. augusztus 7. napján a kölcsön visszafizetésének biztosítására a kölcsönből finanszírozott gépjárműre egyrészt opciós jogot alapítottak az alperesi jogelőd javára, másrészt felfüggesztő feltétellel adásvételi szerződést kötöttek. Az opciós jog időtartamáról akként állapodtak meg az opciós szerződés 4. pontjában, hogy az alperes a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. Az opciós szerződés 7. pontja szerint ugyanakkor akként rendelkeztek, hogy az alperes a vételi jogát akkor gyakorolhatja, ha a felperes a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontra nem tesz eleget a fizetési kötelezettségének, vagy ha a kölcsönszerződés felmondásra került.

Az opciós szerződés 6. pontjában a felek az alperes javára a vételi jog biztosítására a gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki, ami azonban a gépjármű-nyilvántartásba nem került bejegyzésre.

A kölcsönszerződés részévé vált az alperes **(üzletszabályzat 1. megjelölése)** számú üzletszabályzata, amely egyebek között az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

- IV/9.: „Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI/1.: „A kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyezni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.”

Az alperes a **(üzletszabályzat 1. megjelölése)** számú üzletszabályzata helyébe 2009. augusztus 1. napjával a **(üzletszabályzat 2. megjelölése)**. számú üzletszabályzatát léptette.

A felperes utóbb kérte az alperestől a törzskönyv kiadását, az opciós jog gépjármű-nyilvántartásból való törléséhez szükséges nyilatkozat megtételét, amelynek az alperes nem tett eleget, a 2014. október 16. napján kelt levelével a kölcsönszerződést felmondta, egyben akként nyilatkozott, hogy opciós jogát gyakorolja.

A felperes módosított keresetében kérte az alperes kötelezését a gépkocsi törzskönyvének kiadására, továbbá kérte, hogy a bíróság az alperesnek a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett opciós joga törléséhez szükséges jognyilatkozatát ítéletével pótolja. Álláspontja szerint az opciós szerződés 4. és 7. pontja együtt értelmezendő, eszerint az opciós jog a kölcsönszerződés megkötésétől számított 5 éven belül gyakorolható a szerződés 7. pontjában részletezett feltételekkel. A szerződés megkötésétől számítva az 5 év 2013. július 29. napján letelt, ezért megszűnt az opciós jog, így az alperesnek nincs jogalapja a törzskönyv birtokban tartására. Megítélése szerint az ÜSZ IV/9. pontja tisztességtelen, ezáltal érvénytelen. Emellett hivatkozott a 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet 84. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra, amelyből kitűnően a jogosult a törzskönyvet csak addig tarthatja magánál, amíg a gépjármű tulajdonjogát érintő korlátozás fennáll, a felek ezzel ellentétes megállapodása pedig semmis.

Kiemelte, a felek jogviszonyában a szerződéskötéskor hatályos **(üzletszabályzat 1. megjelölése)** számú üzletszabályzat alkalmazandó, az utóbbi üzletszabályzatot ugyanis részére nem kézbesítették. Másodlagosan, arra az esetre, ha a **(üzletszabályzat 2. megjelölése)**. számú üzletszabályzat a szerződés részévé vált, annak megállapítását kérte, hogy az Üsz. V/7. és a V/6. pontja tisztességtelen, ezáltal semmis.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint az opciós szerződés 7. pontjából, a **(üzletszabályzat 1. megjelölése)** sz. üzletszabályzat helyébe lépett **(üzletszabályzat 2. megjelölése)**. üzletszabályzat V/6. pontjából kitűnően a javára alapított vételi jog ún. zárt opció, amely a kölcsönszerződés felmondásának napján nyílik meg, így az a felperes álláspontjával szemben nem járt le 2013. július 29-én. Kiemelte, mindkét üzletszabályzat rendelkezése szerint csak akkor köteles kiadni a törzskönyvet, ha a felperes a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, ami azonban nem történt meg, ezáltal a felperes igénye idő előtti. Álláspontja szerint a törzskönyv kiadása az opciós jogtól független, az egy önálló, atipikus biztosíték, nem tekinthető tisztességtelennek és nem irányul jogszabály megkerülésére sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletével pótolta az alperesnek a gépjármű-nyilvántartásba bejegyzett opciós jog törléséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Mind a felperest, mind az alperest arra kötelezte, hogy külön-külön fizessenek meg az állam felhívására 18 000 - 18 000 Ft eljárási illetéket, míg rendelkezése szerint a perrel kapcsolatos költségeik viselésére maguk kötelesek. Határozatának indokolása szerint a **(üzletszabályzat 2. megjelölése)**. üzletszabályzat nem vált a perbeli szerződés részévé, miután az alperes nem igazolta, hogy azt a felperesnek a szerződéskötéskor hatályos ÜSZ XII/1. pontja szerint megküldte, ezért a felperes másodlagos keresetével érdemben nem foglalkozott. Részletesen kifejtett álláspontja szerint az opciós jog az opciós szerződés ötéves időtartamának leteltével megszűnt, ennek következtében az opciós jogot a gépjármű-nyilvántartásból törölni kell, ezért ítéletével pótolta az erre vonatkozó alperesi hozzájárulást (Ptk. 4. § (3) bekezdés). Utalt arra, hogy miután a felperes az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzésének törlését keresetében nem kérte, erről ítéletében nem rendelkezett. Alaptalannak találta a felperes igényét a törzskönyv kiadását illetően. Kifejtette, a szerződéskötési szabadság Ptk. 200. § (1) bekezdésében rögzített elvére tekintettel a felek szabadon megállapodhattak abban, hogy a gépjármű törzskönyvének kiadását a felperesi teljesítéshez kötik, nevezetesen, hogy az alperes akkor köteles annak kiadására, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette (ÜSZ IV/9. pont). A törzskönyv kiadását az opciós jogtól független atipikus biztosítéknak minősítette, amelyben való megállapodást nem tekintette jogszabályba ütközőnek, avagy tisztességtelennek, ezért a törzskönyv kiadására vonatkozó igényt a Ptk. 193. § (1) bekezdése alapján elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen annak részbeni megváltoztatása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte az alperes kötelezését a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására. Kérte továbbá az elsőfokú ítélet indokolásának kiegészítését és annak rögzítését, hogy az alperes opciós jogának megszűnésével egyidejűleg megszűnt az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom is, mint járulékos kötelelem. Fellebbezési érvelése szerint a törzskönyv visszatartására vonatkozóan a peres felek között nem jött létre atipikus megállapodás, az alperes az opciós szerződés rendelkezései alapján tartja birtokban a törzskönyvet. A törzskönyv birtokban tartása nem önálló biztosítékként került kikötésre, az nem is az egyedi szerződés részét képezi, a törzskönyvvel kapcsolatos rendelkezések az üzletszabályzatban kerültek megfogalmazásra, a törzskönyv birtoklási joga nem a kölcsönszerződéshez, hanem az opciós szerződéshez kapcsolódik. A törzskönyvet az alperes az opciós szerződés alapján vette birtokba, járulékos jellege folytán pedig az opciós jog megszűnésével együtt a törzskönyv birtokban tartására való jog is megszűnik. Érvelése szerint az üzletszabályzat IV/9. pontjából nem vonható le következtetés arra, hogy az opciós jog megszűnése esetén is jogosult lenne az alperes a törzskönyv további birtokban tartására, ez az érintett üzletszabályzati pont kiterjesztő értelmezését eredményezné, ami tisztességtelen. Emellett az üzletszabályzat VI/1. pontjának értelmezéséből is az szűrhető le, hogy a törzskönyv feletti rendelkezési jog az opciós szerződéshez kapcsolódik, emiatt az alperes törzskönyv kiadására kötelezése nem mellőzhető. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem rögzítette ítélete indokolásában, hogy az opciós jog megszűnésével egyidejűleg megszűnt az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom is, mint járulékos kötelelem.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezésének helybenhagyására irányult. Fenntartotta álláspontját, nevezetesen, hogy akkor köteles a törzskönyv kiadására, ha a felperes a szerződésből eredő valamennyi kötelezettségét teljesítette. Kifejtette, az ÜSZ IV/9. pontja az alperes javára kötelezettséget tartalmaz, de egyben jogosultságot is jelent arra, hogy a törzskönyvet mindaddig visszatarthassa, amíg a felperesnek a szerződésből eredően vele szemben kötelezettsége áll fenn. Hangsúlyozta, a törzskönyv birtokban tartása nem biztosítéka az opciós szerződésnek, az az egyedi kölcsönszerződéshez kapcsolódó önálló biztosíték, s miután a

felperes valamennyi szerződéses kötelezettségét nem teljesítette, ezért azt jogszerűen tartja birtokban.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az opciós szerződés 4. pontja alapján az alperes vételi joga a szerződéskötéstől számított öt év elteltével megszűnt, mindez a másodfokú eljárásban már nem is képezte vita tárgyát, így a fellebbezési eljárás során abban a kérdésben kellett a bíróságnak állást foglalnia, hogy a törzskönyv birtokban tartása a vételi joghoz, avagy a kölcsönszerződéshez kapcsolódó atipikus biztosítéknak tekinthető-e, következésképp kötelezhető-e az alperes a törzskönyv kiadására.

A Ptk. 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően - ilyen tartalmú jogszabályi tiltás hiányában - nincs akadálya annak, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként kössenek ki a felek a hitelező javára a kölcsönből finanszírozott gépjárműre egyfelől elidegenítési és terhelési tilalmat, másfelől a törzskönyv birtokban tartásának a jogát mindaddig, amíg a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit nem teljesíti maradéktalanul. A perbeli esetben azonban a felek ilyen tartalmú megállapodást nem kötöttek. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre.

Az üzletszabályzat VI/1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a Hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyezni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Ennek megfelelően a törzskönyv birtoklásához való jog az opciós joghoz kapcsolódó járulékos jogosultság, amely járulékos jellegére figyelemmel az opciós jog megszűnésével együtt megszűnt.

Az üzletszabályzat alperes által hivatkozott IV/9. pontja - az üzletszabályzat VI/1. pontjával és az opciós szerződés 7. pontjával együttesen értelmezve - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot. Nem vonható le azonban ebből a szerződési feltételből az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne az alperes magánál tartani a törzskönyvet, ha az e jogosultság alapjául szolgáló opciós joga megszűnt. Mindebből következően megállapítható, hogy a törzskönyv birtokban tartása a vételi joghoz kapcsolódó, azt biztosító mellékkötelezettség, s miután az opciós jog - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt - megszűnt, az alperesnek a törzskönyv birtokban tartására vonatkozó jogosultsága is megszűnt, ezért az ítéletábla kötelezte az alperest a perrel érintett gépjármű törzskönyvének 15 napon belül történő kiadására.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet indokolásának kiegészítését azzal, hogy az opciós jog megszűnésével egyidejűleg megszűnt az alperes javára bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom is. A Pp. 225. §-ában foglaltak szerint azonban az ítéletnek csupán a rendelkező része egészíthető ki akkor, ha a bíróság valamely kereseti kérelem, vagy ellenkérelem, avagy azok egy része felől akár a fő-, akár a mellékkötelezettségek tekintetében nem határozott, vagy a Pp. 225. §

(1) bekezdésében részletezett egyéb rendelkezések meghozatalát mulasztotta el. Az ítélet indokolásának kiegészítése azonban nem kérhető. Ettől függetlenül a felperes alaptalanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem foglalt állást ebben a kérdésben. Az elsőfokú bíróság ítélete 6. oldalának 2. bekezdésében kifejtette, a felperes nem kérte az elidegenítési és terhelési tilalom törlését, ilyen tartalmú kereseti kérelme nem volt - miután azok a nyilvántartásba sem kerültek bejegyzésre - ezért ezzel eljárása során érdemben nem is foglalkozott. Ilyen irányú kereseti kérelem hiányában pedig ítéletét az elidegenítési és terhelési tilalom tekintetében indokolni sem volt köteles.

Az alperes fellebbezése a törzskönyv kiadását illetően eredményesnek bizonyult, ezért az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeinek viselésére, amelynek összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és (5) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg három munkaóra figyelembevételével.

Az eljárás során a felperes illetékeljegyzési jog kedvezményében részesült, ezért az eredményes fellebbezéséhez kapcsolódóan feljegyzett, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján megállapított mértékű fellebbezési eljárási illetéket az alperes köteles viselni, míg az ítélet indokolását érintő fellebbezéssel összefüggésben felmerült és az Itv. 48. §-a alapján meghatározott mértékű fellebbezési eljárási illetéket a felperes köteles megfizetni (Pp. 78. § (1) bekezdés).

Szeged, 2015. október 7.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA **Pf.II.20.468/2015/10. szám**

A Szegedi Ítélető Tábla a dr. Budai Anikó ügyvéd által képviselt felperesnek - a Kolozsvári és Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kolozsvári Renátó) által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. április 28. napján kelt 20.P.20.005/2015/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

KIEGÉSZÍTŐ ÍTÉLETET:

Mellőzi a perköltség viselésére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 47 625 (negyvenhétezer-hatszázhuszonöt) Ft elsőfokú eljárási költséget.

A felperes elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését mellőzi, az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét pedig 36 000 (harminchatezer) Ft-ra felemeli.

A kiegészítő ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

A peres felek között törzskönyv kiadása és egyéb követelés iránt folyamatban volt perben az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezéssel érintett rendelkezését megváltoztatta, és a kereseti kérelemnek teljes egészében helyt adva kötelezte az alperest a perbeli gépjármű törzskönyvének kiadására. Rendelkezett a felperest megillető másodfokú perköltség viseléséről, továbbá a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetéséről.

A felperes teljes pernyertessége ellenére elmulasztott rendelkezni a felperest megillető elsőfokú perköltségről és a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték viselésének módosításáról.

Miután az alperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes elsőfokú eljárásban felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - költségét, amelynek összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg. A felperes pernyertessége folytán az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték teljes összegének

viselésére is, ezért az ítélőtábla mellőzte a felperes elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését, míg az alperes által teljesítendő elsőfokú eljárási illeték összegét a rendelkező részben írtak szerint felemelte, ítélete kiegészítéséről a Pp. 225. §-ában foglaltak szerint rendelkezett.

Szeged, 2015. november 11.

Dr. Szeghő Katalin
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet
táblabíró